

# ZOMBOR és VIDEKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csllás Benő-utca 94. szám.  
Kiadóhivatal: Kossuth Lajos-utca 152. szám.

Felolvasó szerkesztő:  
Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.  
Egyes szám ára 16 fillér.  
Meglátások minden vasnap és csütörtökön.

## Felső kereskedelmi iskolánk és az államszegély.

Városunk törvényhatóságának legközelebb behatóan foglalkoznia kell a felső kereskedelmi iskolában működő igazgató és tanárok fizetésügyének és szolgálati viszonyának végleges rendezésével, annnyival is inkább, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszter a városnak ezen intézkedésekre vonatkozó jelentését már a múlt év végére elvárta.

Nem ötlesterület, nem az ország-szerte a fizetésügyek rendezésére irányuló mozgalmak példájának hatása folytán merült föl e kérdés; hanem — a mint az alábbiak mutatják, — hosszú küzdelmes évek lépésről-lépésre kivívott eredményei fejlesztették a dolgot odáig, hogy a végleges rendezésre vonatkozó intézkedéseket tovább már elodázni nem lehet.

Szükségesnek tartjuk tehát, hogy szigorú tárgyilagossággal, jobbra a hivatalos adatokat beszélgetve, a dolgok állását föltárjuk, s egy jogos, igazságos ügynek szószólói legyünk.

A hazai összes felső kereskedelmi iskolák számára 1895-ben kiadott zer-

vezeti szabályzat értelmében a felső kereskedelmi iskolákban csakis középiskolai, illetőleg kereskedelmi szakképesítésű igazgatók és tanárok működhetnek. Városunk felső kereskedelmi iskolája e követelményeknek mindenben megfelel. Ebből kifolyólag, de meg a miniszternek alább idézett követelményei szerint is, kereskedelmi iskolánk igazgatójának s tanárainak javadalmazása és szolgálati viszonya kellene, hogy az állami középiskolai igazgatók és tanárok javadalmazásának és szolgálati viszonyának megfelelő legyen.

Ez azonban nem úgy van.

Mert — bár a felső kereskedelmi iskola három évfolyamában az oktatás a középiskolai felső osztályok színvonalán történik, s mingyárt a gyakorlati életbe kilépő ifjak képzésére irányul, — bár a tanárok mindnyájan, évenként, a nagy felelősséggel járó érettségi vizsgátra készítik elő, s vezetik növendékeiket, — bár a tanítás mellett a tanárok kis számánál fogva mindnyájan többféle mellékteendővel is megvannak terhelve, minők a különböző szertárak, könyvtárak őrsége, a hármasszükség esetén kötelező 20 maximá-

lis óraszámra vannak kötelezve: fizetésük mégis tetemesen kevesebb, mint ugyanazon képesítésű tanártársaiké, fokozatos előléptetésük nincs, s az állami 30 éves szolgálati idővel szemben az ő szolgálati idejük eddigelé 40 év.

Ezen viszasságok voltak okai azoknak az állandó bajoknak, küzdelmeknek, azoknak a folytonos tanárvaltozásoknak, melyeket az intézet 1888 óta, alakulása évétől kezdve átélt, s melyeket — mint látni fogjuk — maga a város is készségesen elismert; s első sorban ezen bajok orvoslása végett kérte a kormánytól az államszegélyt 1898-ban 9276. közig. sz. a. föltérjesztett folyamodványában a következő indoklással:

»Evek óta tárgyalják bizottságaink a személyzet kiegészítésére, fizetésének emelésére, s a nélkülözhetlen szükségletek fedezésére irányuló előterjesztéseket, éveken át kellett kilencz óradíjas tanárt alkalmaznunk a rendes tantárgyak előadására azért, mert a többször kiírt pályázatra folyamodni nem akadt...; azonban bármennyire indokoltak, sőt az iskola fenntartására, fejlődésére nézve feltétlenül szükségesnek ismerjük is el az ezekre vonatkozó sürgős in-

## „A ZOMBOR és VIDEKE TARCZAJA“

### Nézek rád.

Nézek rád hosszan, nézek rád merengve  
Szivem nehéz lesz mondhatatlanul.  
Egy névtelen, egy féktelen vágy kinja  
Eg a szivemben olthatatlanul.

S te rám tekintesz csendes megadással,  
Sötét szemed bus arczomon tapad  
Sötét szemednek tilalmas tüzeben  
Két szót látok felírva: nem szabad.

Te nem mondd meg, mit gondolsz ma-  
[gadban.

S én nem merem neked bevallani  
Csak néha néha, ha rád tekintek  
Szemed fényéből vélem hallani.

Szeretsz, vagy nem szeretsz? Talán ka-  
[ozér vagy.

A női dacz erős egy láncz tudom.  
Hiszen ha nem lennél oly hajthatatlan,  
Tán nem szeretnélék olyan nagyon.

Lantos.

### A hála.

Irta: Szilágyi Lajos.  
(Végo.)

— Az istenért uram, ne játszó tovább.

Hirtelen rám nézett, szó nélkül, de mintha kissé bosszankodott volna. Halvány arcán egy gondterhes vonás jelent meg. Már újra oda akarta tolni az egézet, de mégis meggondolta magát, egy aranyat gurított a croupier elé s oda szolt neki:

— Noir.

A croupier dobott s a rouge jött ki. A fiatal ember vesztett.

Láttam, hogy az ifjú felsőhajtott. Összeszedte a pénzt maga előtt, felkelt. Hozzám fordult.

— Legyen szives uram, jöjjön velem.

Kimentünk a narancsfakkal diszitett oszlopos előcsarnokba.

— Ki kellett jönnöm, a levegő már majdnem megfojtott, szólt tétova hangon. Köszönöm uram, folytatta aztán felém nyujtva kezét. Ugy-e ön magyar?

— Az vagyok uram, de mit köszönhet ön énnekem?

— Mit? Ezt a nyereséget. Kilenczed-szer is megtettem volna az egészet, ha az ön hangja vissza nem tart. Ön megijesztett. Köszönöm, hiszen mindent elvesztettem volna. Különben dr. Bartos magyar ügyvéd vagyok.

Bemutatkoztunk. Nem is telt le azután játszani tovább. A nyeremény tulnyomó részét rögtön postára tette, küldte haza az édes anyjának Magyarországra s megfogadta hogy többé soha sem játszik semmiféle játékot. Aztán meghívott egy kis murira.

Átvonultunk a pazar diszszel berendezett buffetbe, ahol angol vonózenekar gyönyörködtette a hallgatókat. Nyakát ütöttük néhány pezsgőnek, megízleltük a Mumm termékeit, belenézünk a gyönyörű spanyol leányok szeméibe, kik ott tanyáznak a játékasztalok közelében, hogy megosszák a boldog nyerők örömét és aranyait s az est befejezéséül néhány jóféle hazai népdal mellett keseregünk, s mire a keleti égen újra feltűnt a nap ragyogó fénykorongja, olyan barátok lettünk dr. Bartossal, amennyire egy éjjel valakivel pezsgő mellett megbarátkozni lehet.

Azóta sok idő eltelt. Engem hazahozott a hivatás, a vágy, hogy dolgozzam s a kényeskedés. Itt nincsenek ugyan tündérligetek, de van édes, gabnatermő anyaföld, itt nincsenek tündér-

lézkedéseket, a város nehéz anyagi helyzete ujjabb áldozatok hozatalát teljesen lehetetlenné teszi. • Továbbá: »Nem vonható kétségbe azon indokolt kifogás sem, hogy intézetünk igazgatója és tanárai jóval kisebb fizetéssel vannak dotálva, mint az állami tanintézetek igazgatói és tanárai és ez az oka annak, hogy azok, ha csak személyi okok ezen városhoz nem fűzük, iparkodnak máshová és pedig lehetőleg állami szolgálatba átmenni, mivel ott fizetésük jóval nagyobb és előmenetelük biztosabb. •

A miniszter méltányolva a város ezen folyamodványában elősorolt bajokat, méltányolva azt is, hogy a város ezen bajok orvoslására újabb áldozatokat nem hozhat: az államsegélyt megadta. Erről 1899. aug. 2-án 49236. sz. leiratában így értesíti a várost:

»Tudomásomra jutott, hogy a község által fenntartott zombori felső kereskedelmi iskola állapota nem felel meg minden tekintetben a szabályszerű követelményeknek. S ennek oka különösen az, hogy az intézet szellemi vezetői, a tanárok, a rendezellen és kevés fizetés, valamint a kedvezőtlen szolgálati viszonyok miatt folytonosan változnak.

Az állam mindenkor kész az iskolafenntartókat a pénzügyi viszonyokhoz mérten anyagilag támogatni, mint a hogyan a zombori kereskedelmi iskola is részesül államsegélyben. Azonban e segély csakis az iskola céljaira fordítható.

Azért tudomás s a további megfelelő intézkedés végett megjegyzem, hogy a zombori felsőkereskedelmi iskola részére a f. évre (1899.) egyidejűleg utalványozott 1500 frt (3000 korona) államsegélyt is csak az iskola állapotának javítására használható fel.

Mivel pedig a jó iskolának alapfeltétele a szakképzett tanári kar állandósítása, azért a fentebb említettek

után is leg sürgetőbbnek látjuk ezeknek megfelelő anyagi javalmazása és szolgálati viszonyainak rendezése, s e tekintetben legalább az államnál követelt gyakorlattal kell meg egyezniök. Ezen elvnek megfelelően rendezendő tehát a zombori felsőkereskedelmi iskolai tanárok fizetése és szolgálati ideje, mivel másképp az államsegélynek jövőben való előírnyása indokolatlan volna s annak megvonása iránt intézkedném.

Ime a miniszter méltónak tartotta iskolánkat arra, hogy segítse meg is adta az államsegélyt. Éppen ezért nem fejtgetjük az intézet fontos hivatását, életrevalóságát, érdemeit. Csak arra az egyre mutatunk rá, hogy már több év óta betelt a tanulóknak kivételesen engedélyezett maximális létszáma, s ezért éveken át több jelentkezől kellett visszautasítani, a mi bizonyára az intézet jó hírnevét mutatja. A miniszter pedig kétségkívül alapos információkat szerzett az intézet működéséről s működésének eredményéről s ezek alapján méltatta arra, hogy anyagilag is támogassa, a mit — különben is nagyon igénybe vett tárczájának terhére — érdemtelül bizonyára meg nem tett volna.

A városi tanács a miniszternek fenti, az államsegély megadását jelentő s a föltételeket világosan megszabó leiratát egyszerűen tudomásul vette s utasította a házipénztár kezeléséget, hogy a helybeli adóhivatalnál 1500 frtot (3000 koronát) vegyen fel és hogy azt »államsegély a felső kereskedelmi iskola fenntartásához« című rovat alatt számolja el. (1899. aug. 30. 12824. t. ü. sz.)

A miniszter azonban nem elégedett meg az egyszerű tudomásul vétellel s a segélynek olyatén elszámolásával, mivel azt világosan »csak az iskola állapotának javítására«, a tanárok java-

dalmazásának és szolgálati viszonyainak az államnál követelt gyakorlattal megegyező rendezésére adta. A következő 1900. évre nem is utalványozta ki az államsegélyt az év végéig.

Erre a város 1900. december hó 22-én 241. sz. közgyűlési határozatával a felső kereskedelmi iskola tanári karának fizetési és szolgálati viszonyuk javítását elhatározta és az igazgatót évi 400 korona, a két rendes tanárt pedig évi 200–200 korona fizetésemelésben részesítette 1901. január hó 1-től számítva.

A miniszter a város közönségéhez 99229/1900. sz. a. kelt rendelete szerint, a városnak fenti határozatában való tekintettel a felfüggesztett 1900. évi államsegélyt most kiutalványozta s a jelzett fizetésemelést tudomásul vette e kijelentéssel: »E fizetésjavítást természetesen csak a első lépésnek tekintilem, s az 1902. évtől kezdve a további intézkedéseket elvárom úgy a javalmazás fokozására, mint a biztosítandó 30 éves szolgálatra nézve. A megfelelően képzett rendes tanároknak javalmazásául oly illetmény biztosítandó, mint az államnál alkalmazotaknak. •

A város azonban még erre se ment tovább az »első lépés«-nél, pedig a kormány a 1901. évtől kezdve a 3000 korona államsegélyt 5000 koronára emelte föl.

Az intézet tanári testülete, látva a kormány jóakarátát és fokozódó támogatását, felsőbb hatóságainál újból kérelmezte ügyének végleges rendezését.

Két felsőbb hatósága van az intézetnek: a fenntartó város és a vallás-és közoktatásügyi miniszter. A városhoz fordult a tanári testület az iskola felügyelőbizottsága révén már évek óta ez ügyben, de fordult több ízben közvetlenül küldöttségileg is; — a miniszterhez pedig, kötelességszerűen, a kir. főigazgató révén.

Igy jutott el e régóta huzódó ügy mostani stadiumába. A miniszter 1901. november 26-án kelt 79996. sz. leiratában határozottan kimondja: »a f. évi január hó 22-én 99229. sz. a. kelt (fent idézett) rendeletnek megfelelő intézkedések az 1901. év kezdetétől fogva haladéknélkül végrehajthatók. A tanároknak számszerű adatokkal igazolt kívánsága annyiban is indokolva van, hogy a rendelkezésre álló évi 5000 korona államsegélyt sem veszi igénybe teljesen. Felhivom azért Czimet ismételve kötelező intézkedéseinek megtételére, mivel jövőben az államsegély utalványozását ezen feltétel teljesítésétől tesszem függővé. Teendő intézkedéseire nézve jelentését legkésőbb az év végéig elvárom. • (1901.)

Ez elől továbbá kitérni már a városnak nem lehet.

Az állam eddigelé 11000 korona segélyt adott, s ebből a város a határozottan megkövetelt czélra csak 800 koronát fordított. Az ügynek végleges rendezésére az évi 5000 korona segély mindenkorra bőségesen elegendő, mivel a legnagyobb összeg, a mit az állam-

lakok, de hiszen a legkisebb szobában is elfér a legnagyobb boldogság is, itt nincsen nemzetközi társaság, de van hazafias kartárs elég, itt nincs ugyan tündéralomból kiszakított élet, de itt van az édes hazánk.

Bizony fényesebb odakünn az élet. Különösen fényesebb a szegény magyar íróember életénél, mely munkából és küzdelemből van összeróva. Aranyat azóta sem láttam annyit egy rakáson, mert hisz újságírónak még a filléres alsós is haszardjáték. Ellenben van itthon valami a mi odakünn nem bántott: fizetési meghagyások, végrehajtók és egyéb hasonló kellemességek.

A multkoriban rám járt nagyon a végrehajtó. Valami 54 frt 64 krnyi követelés miatt járt, — ennyivel tartoztam járulékok nélkül. Már az árverés is ki volt tűzve, el akartam halasztatni, a végrehajtó pedig az ügyvédhez küldött. De ki hát az az ügyvéd?

— Dr. Bartos Jenő, felelte a végrehajtó.

— Barta, Barta? Olyan ismerős név. Honnan is ismerem én ezt a nevet.

Bementem az ügyvédhez, belépek az irodájába, Uram isten!

Hiszzen ez az én monte-carlói ismerősöm!

Ő is rám ismert s rögtön megkínált szivarral. Mondhatom, kitűnő szivarjai voltak.

Rátértem, hogy mért kerestem fel s kértem, halasztassa el az árverést. Nincs most pénzem, nem bírok fizetni.

Az én monte-carlói barátom, felvonta a szemöldeit a homlokára.

— Kérlek, mondta, ne kívánj ilyet. Nem tehetem, tudod, a felem rossz néven venné.

Bosszankodtam, de nem szóltam semmit, tört reményekkel távoztam.

Hanem azt megfogadtam, hogy soha nem tartok vissza senkit ezután Monte-Carlóban, ha az utolsó fillérjét is odaveszti.

segélyből 1909-ben fordítani kell, csak 3080 korona, a többi években pedig tetemesen kevesebb.

Végre kell tehát hajtani, a mit a város maga is szükségesnek, méltányosnak ismert el, — a mit az iskola felügyelő bizottsága éveken át javaslataiban a miniszter követelményei szellemében a városnak bejelentett, a mit a miniszter többszöri leiratában oly határozott hangon sürget, követel: t. i. a város a subventiót arra a célra fordítsa, a mire kérte s a mire a miniszter adta, annyival is inkább, mert a végleges rendezés soha sem merül ki a mostani államsegélyt sem, pedig az — más intézetek segélyezésének példája szerint — bizonyosan még emelkedni is fog.

## Politikai hírek.

**\*. A közigazgatás egyszerűsítésének eredménye.** Nagyon tévednek, akik azt hiszik, hogy a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. t. cz. paragrafusainak végrehajtásával a munka kevésbé fog. Szó sincs róla; sőt emelkedik bizonyos irányban. Mert a törvény megalkotásával nem az volt az egyedüli cél, hogy az egyszerűsítés által kevésbédjék a munka, hanem hogy a közigazgatási eljárás fejlesztesse, tökéletesbíttesse, ez pedig magától értetődik, hogy több és több munkát igényel. A míg az új törvény a kézbesítések egyöntetűségével a közvetlenséggel s egyéb valósággal egyszerűsítést eredményező intézkedéseivel nagyon sok hiába való munkától szabadítja meg a közigazgatás gépezetét, más részről a tökéletesbedés tekintetéből olyan terheket ró rá, hogy végeredményben szaporodni fog a munka s több munkatörő lesz szükség. Bácsmegye árvászekénél előreláthatólag az eddigi évi újszám legalább 10 ezerrel többre fog emelkedni; a meenyiben az új törvény föltétlenül megköveteli, hogy minden érdemleges határozat jogerőssége bevárassék s csak azután hajtassék végre. Szóval minden érdemleges határozat meghozatala után 15 napot kell várni s a határidő letele után ugyan annyi jelentés teendő arról, hogy a határozat jogerőssé vált s a végleges intézkedés csak ez után tehető meg. Száz, legfeljebb 2 száz felelősség esetlegeséért tíz husz ezer jelentés tétetik a jogerősségről. Ez ugyanennyi végleges határozat hozatik. Ez nagy munka! De a jogszolgáltatás tökéletessége ezt föltétlenül megkívánja. Eddig a jogerősséget csak bizonyos ügyekben várták be a gyámhatóságok, ott a hol az érdekösszeültetés megeshetett, a hol nyilvánvalók voltak az érdekellentétek. Jövőben a törvény megköveteli, hogy minden érdemleges határozat jogerősségét bevárják; ez a kicsiségnek látszó követelmény jó formán megkésztet a munkát. Kíváncsi érdeklődéssel nézünk az új törvény végrehajtása elé. A mint értesülünk több törvényhozás részéről már felirtak a kormányhoz s fölvilágosítást kértek a törvény egyes rendelkezésére, a mely nagy nehézségeket okoz.

## Az iparos kör közgyűlése.

Rendkívül nagy érdeklődés mellett folyt le f. hó 5-én, vasárnap, az Iparoskör közgyűlése. Zsulyevits Ernő, a kör elnöke nyitotta meg a gyűlést s fölolvasta az elnöki jelentést, amely az egyesület elmúlt évi működését vázolja. A jelentésből kivesszük a következőket: az elmúlt évben tartotta meg a kör 25 éves fennállásának

jubiláris ünnepségét, amelyen a kör megalapítójának Zsulyevits Demjének, arczképét is leleplezték; a kör iparos tagjai november 26-án tanácskozást tartottak Zombor város iparának fellendítése s a pangás okainak fellendítése ügyében; beszámol a jelentés a rendezett társas esztélyekről, melyek közt legnagyobb szabású s legjobban sikerült volt a Vadászati összes termeiben rendezett piknik; tartottak felolvasásokat; kimutatták a jelentés írásbeli adatokkal a könyvtár és leltár értékének növekedését s különösen a vagyoni állapotnak meglepő nagy emelkedését.

Felolvasták azután a számvizsgáló bizottság jelentését, melynek alapján az egyes tisztviselőknek a közgyűlés a felmentvényt megadta. Dr. Fataj Sándor nem látja nyomát a jelentésben sehohol annak, hogy a kör elnöke, Zsulyevits Ernő a megalapító olajfestményt, ékes keretbe foglalt képét az egyesületnek átengedte. Indítványaira a közgyűlés az elnöknek adományait jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Miután még bemutaták az 1902. évi költségvetést, az elnök a tisztikar nevében köszönetet mondott a kör tagoknak támogatásukért s a mandátumot tisztán teszi le ismét a közgyűlés kezébe.

Választási elnökké egyhangulag dr. Donozlovits Vilmost, a kör díszelnökét, választották meg. — Miután az elnöki állásra a volt elnököt — méltánylást követelő okoknál fogva — semmi körülmény között sem volt lehetséges újból megnyerni, dr. Donozlovits Vilmos a választmány által kiküldött kandidáló bizottság jelöltjét, Vértési Károly, országosan ismert író, a körnek egy ízben már volt alelnökét, és nemes lelkű mesenészt a polgárság igaz barátját, ajánlja elnökül mire a közgyűlés Vértési Károlyt lelkesedéssel elnökké kiáltja ki s érte küldött-séget megesszt.

Ezalatt megválasztották a kör tisztikarát.

Alelnök: Steiner Lajos. Igazgató: Méro Ignác. Aligazgató: Draxler Lajos. Ügyész: Dr. Buják József. Jegyző: Cselyuska Márton, Bertalan Inre, Probojcsévics Antal, Schön Dezső. Pénztárnok: Makra György. Könyvtárnok: Horváth Pál, Gruda Pál. Választmányi tagok: Angyal János, Amann Ferenc, Buják Lajos, Czinkler István, Csirszka János, Donozlovits Vilmos dr., Friebert Mihály, Gräber Mihály, Hermann József, Hrubí Mihály, Knipi János, Novák Gyula, Purman Alajos, Reil János, Raics Milán, Szalay Ferenc, Szigeti István, Sztrilich István, Schnúr Lajos, Tantner Ottó, Tuna Adolf, Varga István, Zsulyevics Ernő, Zsuffa György. Pótagok: Amann Béla, Császár István, Juhász Mihály, Maurer Dénes. Számvizsgálók: Mecz József, Perndl Dezső, Tápai Agoston.

A megérkezett elnököt dr. Donozlovits üdvözölve, Vértési Károly elmondotta tetszéssel fogadott, nagy hatása elnöki székfoglaló beszédét:

Tisztelt urak, polgártársak, iparos kör tagok!

Megtisztelő bizalmuk, iparos körök elnöki székébe emelt engem ma. Közönlöm ezt a nem várt polgári kitüntetést és elfogadom örömmel, polgártársi készséggel, a tisztos körökben nekem szánt és felajánlott helyet. A jövő mutassa meg, érdemelt vagy érdemtelmet ért-e a bizalmuk! Résezméről azon fogok serénykedni, hogy a rendezett viszonyú társas köröket az önk szíves közrehatásával, tudásomtól kitelhető módon virágzásra emeljem.

Tisztelt iparosok! Egyezünk, Iparkodó voltam én is teljes életemben, s ha elfogyott a kenyéradó munkám, más munkával szolgáltam a hazámat, úgy, hogy bátran elmondhatom — dicsekvés számba ne

vegyék — többet dolgoztam már ingyér, mint pénzért, magyarul szólva.

Új tisztomban egyik főtörökvésem oda fog irányulni, hogy ebben a demokratikus körben, mint a munka utáni édes otthonukban, most már az én otthonomban is, a demokratikus elvek és eszmék — melyek a jövő — ne csak az ajkakon hordoztassanak, hanem a szívben is verjenek gyökeret és az agyban székeljenek, sőt ebből a körből terjesztésnek fölfel és lefelé. Egy kis munkatörnek, szerepkörnek jó és lelkismeretes betöltése, nagyobb javára válik a hazának, mint a mikor a szerencse szárnyain magasan röpdöz nagyok, csitítják magukban a kötelességérzetet és kivételekkel szegik olykor a jogrendet.

Azon lesznek, hogy a kör vagyona növekvőben legyen. Társas multságok rendezése által két cél éressék el: munka utáni üdülés és az egyleti vagyon felkölözése.

Az időnként való hasznos és célirányos felolvasásokat nagyon szeretem. Azokat szívesen honosítom meg e körben is, mert az életben tapasztaltak után jól tudjuk, hogy milyen könnyen feledjük az iskolában szerzett ismereteket; azok el is tűnnek, ha ujjakkal nem pótoljuk. Csak a tanult nemzetek haladnak előre és előre-törökvéssükben elgázolják a fejletlen, elmaradott kisebb népeket, erről bennünk a történelem számos példával okoltat meg. Minden embernek önmaga iránti első sorbeli kötelessége az ismeretszerzés, sőt gyarapítása azoknak az egész élet folytán. A tanulásnak mindenét veszi mindenki, ur és pór, szóval minden társadalombeli.

A hazafias érzésről nem is szólok, hiszen tudjuk, hogy a hazát, megszerzés után, balszerencsék, vizsály után, csak azok tartották fen, tartják meg, a kik nemzetiesen gondolkoztak, éreztek és hazafiasan cselekedtek.

Ezek most a főirányelvek, melyeket magammal hoztam e házba, ma idebelépésemkor és a melyekkel együtt kívánok élni, lakozni e fedél alatt.

Magyarország fehér hollója: az egyetértés, legyen mindig közöttünk! Az elnöki székblől ez az óhajtamom: melyet az önök első üdvözöléséhez kötök. Tiszteit polgártársaim! Eljenek míg a honnak élnek...

Ezután bemutatja dr. Donozlovitsnak a választmány által is támogatott két indítványát: Latinovits Pál főispánunk dísz elnökké és Zsulyevits Ernő felső keresk. isk. igazgatójának, a kör 3 éven át volt elnökének, örökös tiszteltetbéli elnökké való megválasztására iránt, dr. Donozlovits kiemeli azon érdemeket, amelyek e két kiváló férfit a polgárság eme legszebb kitüntetésére méltókká teszik. Erre szűnni nem akaró, nagy lelkesedéssel a közgyűlés az indítványokat egyhangulag elfogadta.

Valóban tapintatos, bölcs és szerencsés volt a kör ezen eszeledete. Tapintatos, mert bár egy szerény kör keretében is, de azért értékében mit sem veszít, honorálhatta Latinovits Pál országosan ismert nagy érdemeit a közigazgatás előmozdítása körül, honoálhatta azokat a nemes elveket, amelyek az új főispán székfoglalója, de az Iparos kör tisztelgése alkalmával is oly határozottan hangzott, hogy ő a munka embere s mint ilyen, mindent megtesz arra nézve, hogy a polgárság jogos igényei kielégítést nyerjenek, az ipar és a kereskedelem pedig fölvirágozzék.

De bölcs és szerencsés is volt a választás, mert Zsulyevits Ernő közelített nek egy legkiválóbb, legagilisabb és legönzetlenebb, kipróbált erőtör harcosa; ő volt megteremtője a város házán már az 1886. évben rendezett s szépen sikerült első kis iparkiallításnak; ő volt indítva,

nyozója, egyik elnöke és lelke az 1889. évi nagyszabású zombori iparkiallításnak, első igazgatója és szervezője a mesze földön jó nevével ismert zombori felső keresk. iskolának, az ő indítványára és rendkívüli tevékenysége mellett létesült a most már hatalmas arányokban fejlődő Arucsarnok, amely alakulásra nézve első volt az országban s szintén az ő közgyűlési elnökleite alatt alapították az Arucsarnoknak ünségdíszó szövetkezetét; — ő volt a millenáris kiállítás Zombor kerületi bizottságának is előadója és életelő lelke s az 1899. évben a legnehezebb viszonyok között ő vette át az Iparos kör vezetését s azt rövid 3 év alatt a virágzásnak soha nem remélt magas fokára emelte.

Dr. Donoszlovits a választmány hozzájárulásával még külön is indítványozza, hogy a tagok Zsulyevits Erő iránt érzett hálójuk, nagyrabecsülésük és ragaszkodásuk jeléül nevüket egy dísz-albumba írják be, azt ajánló sorokkal Vértési Károly elnök lássa el s ezt az albumot a díszkönyvvel együtt nyújtás át.

### Válasz a „Bácskának.”

A közelmúlt Karácsonyra lokomotívot kapott egy kis fiú. Síneket nem vettek hozzá. Mikor aztán a gyerek szabadjára eresztette a masinát, az neki ment székek asztalnak és minden más bútornak, míg végre a falba vágódott s darabokra törött. A gyerek megcsiratta játékszerét, a nézők pedig jóízű nevették a bolond kis masinát.

Nem-e hasonlít ez az apró karácsonyi epizód a felszabadult „Bácska” legujabb kirohanásához. A lokomobil sínek nélkül, a „Bácska” kijelölt irány nélkül.

Hát Uram Istenem mit vétett az a közérdek ápolására, Zombor város előhaladására, s általában boldogulására alakult párt a „Bácskának”? Minő összefüggésben van ez a pártalakulás azzal a dicsőhimmussal, a melyet t. laptársunk az általa felsorolt úri emberekre, a „B á c s k á r a” és szerkesztőjére pazarol. Ki állította valamikor azt, hogy mindazok, a kik a megalakult pártba eddig be nem léptek, nem független és ünzetlen elemek, vagy hogy azoknak a pártba való belépés megengedve nincs?

Ha a „Bácskának” ez a czikke arra volt szánva, hogy a pártban belépvők és a még be nem lépettek közt egyenetlenséget szítson, s utóbbiakat a belépéstől vissza tartassa, úgy megjövendőljük, hogy közleménye bár épp oly hi g g a d t, k o m o l y és e r e d m é n y d ú s mint minden eddig még a képviselő választás alatt is megjelent czikk sorozata, erre a czélra absolute nem alkalmas. A „Bácska” szerkesztőjének felszabadult tolla idáig sem gyűjtötte az embereket egytől. S ez most sem fog neki sikerülni. Nem különösen azért, mert egy szent czél szolgálatára szegődött pártnak akar ellenpártot teremteni. Abból, ha a „Bácska” valakit feldicsér, felmagasztal, még nem következik, hogy a „Bácska” zsoldosává szegődjék. Az általa felsorolt nyolcz úri ember

soha senki előtt sem tett arra nyilatkozatot, hogy a megalakult pártnak nemesintenciót perhoreshkálná. Ha tehát csakugyan annyit numerálnak és ponderálnak, mint azt a „Bácska” rólok hirdeti, a megalakult párt fog legjobban örülni, ha őket kebelébe fogadhatja.

Ránk azt a benyomást teszi t. laptársunknak a megalakult párttal való szembeszállása, mintha irigyelne fölük az alakulás eszméjét. Mert másként általában véve, nem értjük ezt a Donkvihtei harcztot és harcsmodort. Igazán kár volt a „Bácskát” felszabadítani gyámsága alól. Meg kellene hosszabítani kiskorúságát. Erre most nyílik a legszebb alkalom. Kihívó modora *Latinovics Pál* főispánnal szemben, a *kinek a „Bácska nevetni való felháborodásáról s a mi válaszunkról halvány sejtelme sem lehetett*; de főleg a szerénység korlátainak túllépése elég indokul szolgál erre. Addig is, míg ez az eljárás tart, papirkosárba vele.

## Hirek.

\* *Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése január 1-én lejárt, hogy azokat mielőbb megújítani sziveskedjenek.*

\* **Kinevezések a vármegyénél.** Latinovits Pál főispán kinevezte Falcione László zombori lakost közig. gyakornokká és szolgálatáért a zombori járási szolgabíróshoz osztotta be. Buday Jenő t. alszámvevő vármegyei alszámvevő és Tomcsányi Aladár rendszeresített díjnok központi írnok lett.

\* **Személyi hir.** Latinovics Pál főispán tegnapi városunkba érkezve a vármegyénél számon kért székot tartott. Az egyes hivatalok ügymenetét szakavatott alapszággal megvizsgálva a tapasztalt rend és ügybuzgalom fölött elismerését nyilvánította. Ma a vármegyei állandó választmány ülésén fog elnökösködni s pénteken a folytatlagos vármegyei közgyűlést fogja vezetni.

\* **A zombori filharmonikusok társulatának zeneestélye.** Mikor ez a társulat másfél év előtt megalakult, nem hittük, hogy tevékenysége ily hosszú életű és kitartó lesz. Szalma tűznek váltítik mint sok más egyéb kulturáliséletet. Nem hittük főleg, hogy a nagyközönség a komoly zene meghallgatásában és élvezésében kitartani s a társulat működését hosszabb ideig támogatni fogja. A tegnapi est sikere — s ezt örömmel regisztráljuk — megmutatta, hogy Zombor város közönsége lelkesedéssel pártolja az olyan kultur intézményt, a mely feladatának magaslatán állva, fokozott mértékben közreműködik a nemes szórakozás megteremtésében. A tegnapi est Schuberth Smetana de főként Mendelsohn szépségeit és remekeit tárta elénk. Zabel zenetanár zongora játéka meggyőzött bennünket arról, hogy a társulat csak első rangú erőket szerződött. Technikája s előadása egyaránt bámulatba ejtett. Trischler nérnő és Lallozevits duettjén s a kíséreten meglátszott, hogy az a filharmonikus iskoláján képződött. Smetana csodaszép alkotását zsebben, jobban alig lehet interpretálni. Az elismerésnek tomboló nyilvánulásában volt előadónak részük. A zeneiskola növendékeinek quartette bemutatója lehetett

annak a bizonyítéknak, hogy ezek az apró jószágok egy év alatt annyira haladtak, hogy a klasszikus térre ereszthetik őket. A másik quartett, a melyet Paul Mariska, Halm Olga, Csavoják János és Paul Kálmán adtak elő oly nívón állt, a mely a ditantantizmus fölött jelentkezik s a melyért bármely város megirigyelhetne. Mendelsohn első négyesét hallottuk, hallgattuk, élveztuk s örültünk, hogy jelen lehettünk. A terem megtelt kiváló intelligens zenekedvelő közönséggel.

\* **Hirdetmény.** A zombori ügyvéd-egylet közhírré teszi, miszerint a zombori kir. járásbíróság területén lakó, szegénységű igazoló ügyfeleket úgy a peres-és perenkívüli, — valamint fenytő ügyekben díjtalanul képviselik: 1902. évi január hónapban. Gaál István dr., Gerlinger Pál dr., Kőnyovits Dávid dr., Jovánovits József dr.

\* **Egyházi kinevezések.** A hivatalos lap mai száma a következő királyi kizáratok közli: Vallás-és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a kalocsai főkapitánban dr. Boromissza Tibor bácsi főesperesnek a székesegyházi, Kleiner Lajos tiszai főesperesnek a bicsói és dr. Maczkovics Pál ifjabb mesterkanonoknak a tiszai főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedett ifjabb mesterkanonoksígot Zundl Péter érseki irodai igazgatónak adományozom. Kelt Bécsben, 1901. évi december hó 21-én. Ferenc József, s. k. Dr. Wallacis Gyula s. k. Zundl Péter, filipovai földink mint ifjabb mesterkanonok tovább is Császa György kalocsai Érsek oldala mellett marad.

\* **A zombori ö. tűzoltó egyesület közvacsorája.** E fényesnek ígérkez mulatságra az előkézületek szerényen folynak — Cziedier János parancsnok lakásán, e napokban ez ügyben nagy hölgy értekezlet volt. A mulatság f. hó 25-én lesz megtartva.

\* **Az Uránia Zomborban.** Nem csak a felnőttekről, — de a gyermekekről is gondoskodott a Szabad Lyceum Uránia osztálya, hogy tanulságos, kellemes és szórakoztató délutánokat szerezzen nekik. Ugyanis három délutáni előadás lesz, mérsékelt árak mellett a tanuló ifjuság részére és pedig 10-én, 12. és 13-án délutáni órákban. Ma, csütörtök este Monte Carló és a Riviera; pénteken Amerika, vasárnap a XIX. század és Hétfőn a „Táncz” lesz bemutatva.

\* **Betörés.** A szerbek karácsonya idején rendszeren szerencsét próbálnak a zombori betörők. Az idén több helyen törték be, — zsiradékot és huslélet elemeket. Hétfőn éjjel pedig Schnee ruhakereskedő üzletében tettek látogatást, honnan állítólag több ruhaneműt és 600 korona készpénzt vittek el. A rendőrség a tettesek nyomában már.

\* **Vívóverseny Zomborban.** A Zombori Sport-Egylet f. hó 18-án este 8 órakor a Vadászkiirt szállóban vívóversenyt rendez, utána tánczál. Az egylet élén az igilis szigetű Gyórrfy Géza áll, kinek szeretetreméltósága bizonyára egybe hozza a „czimborákat” az estélyre, mely kedélyesnek ígérkezik.

\* **Az iparos-kör estélye.** A közgyűlés napján f. hó 5-én este a Szemes-féle vendéglőben jól sikerült farsangi estélyt rendezett a zombori iparos kör. A tágas helyiségek, — melyek bármely nagyszabású mulatságok rendezésére igen alkalmasak — zsuffolásig megteltek vig mulatozókkal, kik farsangi bohóságok mellett reggelig járták a tánczot. Az iparos kör e mulatsága is beigazolta a körhöz fűződő szórakozást, — mert czélja a társas élet fejlesztése. A mulatság a körnek szépséget is hozott.

**A zombori Takarékpénztár jutalom-adományai.** A zombori Takarékpénztár mint előző évben úgy ez idén is a tiszta nyereségből jótékony célokra áldozott. Különösen az idén fenkült gondolkodásának és humanus érzelmének adott kifejezést a választmány, midőn tegnap tartott ülésén az elnök Falcione Nándor indítványára a következő nemes adományozást tette:

1. Bács-megyei szeretet házra	400 k.
2. Zombori magyar nőegyletnek	400 „
3. Zombori szerb nőegyletnek	300 „
4. Izraelita nőegyletnek	200 „
5. Zombori keresk. iskolának	200 „
6. „ „ tanulóknak	200 „
7. Allami főgymnásiumnak	200 „
4 tanuló a 50 kor.	300 „
7. Ovodáknak	300 „

Ezenkívül újonnan kapnak:

1. Róm. kath. újtemplomnak	1000 k.
2. Evangélikus templomnak	400 „
3. Phylharmonikusoknak	100 „
4. Sport-Dyületnek	100 „
5. Bácsm. Gazdasági Egyletnek	400 „

\* **Meghívás.** A „Kulai polgári olvasóegylet” folyó hó 11-én, saj t egyet helyiségében az 1849. évi magyar szabadságharcban elesett, s a kulai róm. kath. temetőben pihenő vértanuk emlékére felállítandó emlékszóbor javára (ünnekműveléssel) egybekötött műkedvelő előadást rendez, melyre T. Özimet (és b. családját) tisztelettel meghívja a vigalmi bizottság. Színeire kerül: A jó Páltp. Vigjáték 3 felvonásban, írta: Csiki Gergely. Kezdeté pont 8 órakor.

\* **Az adóvégrehajtók csökkentése.** Lukács László pénzügyminiszter a vidéken folyó végrehajtások számának csökkentése érdekében méltányos körlevelet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. E körlevél különös figyelemmel van azokra az adóhatalékosokra, akik földműveléssel foglalkoznak és elemi csapások, vagy más súlyosabb körülmények következtében olyan helyzetbe jutottak, hogy adótartozásukat most nem képesek kifizetni. A pénzügyigazgatóságok az ilyen felekek folyó évi július hó 1 ig méltányos részletfizetési kedvezményeket engedélyezhetnek. Természetesen azonban, hogy az ilyen kedvezményért külön kell folyamodni.

\* **Jubiláló főszolgabíró.** Császár Péter a topolyai járás főszolgabírája vasárnap ülte meg negyedszázados évfordulóját annak hogy a közigazgatási pályára lépett s hogy mint szolgabíró illetve főszolgabíró a járás élén áll. Ez alkalomból tisztelői és barátai vasárnap déliben a Magos-féle étteremben díszebédet rendeztek tiszteletére, amelyre az egész járásból többen vettek részt.

\* **A bajai ev. ág. hitv. egyház-köztség** lelki pásztorának, Friedrich Zsigmond lelkésznek mai napra tervezett ünnepélyes beiktatása közbejött hivatalos akadályok miatt egyelőre elhalasztott.

\* **Borkiállítás Baján.** A bajai gymölcsészeti egyesület által 1902. évi január hó 5. és 6-án a „Bárány” szálloda nagytermében megtartott borkiállítás és borvásár igen szépen sikerült. A kiállítást Schmausz Endre főispán, mint a kiállítás védnöke magas szárnyalású szép beszéddel nyitotta meg, melyet még vidékről is sokan látogattak.

\* **Bács-megye vasuti összeköttetése Torontállal.** Torontál vármegyéből jön egy újabb hír felénk, és elég hiteles forrásból, hogy létesítésség egy új vasut-vonal, mely összekötné a Kikinda—Nagybecskerekli vonalat az ó-becse—újvidéki vasut vonallal, ámde nem O-Becse és Török-Becse között, hanem az Aradacsi—tiszán való áthidalással. Ez a hír nem új keletű. Ez a terv Torontál vármegye kedvencz ideája. Az ó-becsei

érdekelttség nagy és fontosnak sőt létérdekének tartja, hogy O-Becse legyen az áthidalás által vasuti gőcpont. Nagybecskerek érdeke, — a melyre Torontál minden áldozatra kész, — hogy a megye központja felé irányítottassék a vasuti gőcpont. Bács vármegyének is le kellene tennie azon régi kijelentéséről, hogy a Torontállal összekötött vonalra egy fabotkát sem áldoz, hanem ellenkezőleg oda hatni — bár áldozatok árán is, hogy a Tisza kellő helyen való áthidalásával, a vasuti forgalmat Bács-kába áttéreljék.

\* **A munka érdeme.** A földmívelésügyi miniszterium a szorgalmas, józan életű és hű mezőgazdasági családokat anyagi segélyben részesíti és díszoklevéllel tünteti ki, a mult évben a topolyai járásban 2 munkás lett megjutalmazás végett a főszolgabíró által felterjesztve s ezek mindegyike 100—100 korona jutalmat és díszoklevelet kap. A két kitüntetett család Jakab József alsó rogaticzai lakos gazdasági család, akinek a jutalom f. hó 18 án fog átadatni; a másik pedig Ori János feketehegy-i lakos gazdasági munkás, akinek a jutalmat és díszoklevelet Császár Péter főszolgabíró f. hó 11 én fogja ünnepélyesen átadni, az ünnepély fényét emelni fogja az, hogy miként értesülünk — a munkás ügy lelkes barátja dr. Hadzsy János a kerület országgyűlési képviselője is jelen lesz.

\* **Jubiláló főszolgabíró.** Császár Péter topolyai járás főszolgabírája ez évben üli meg negyed százados évfordulóját annak hogy a közigazgatási pályára lépett s hogy mint szolgabíró s illetve főszolgabíró a járás élén áll, ez örvendetes esemény alkalmából tisztelői és barátai mult vasárnap déliben a Magos-féle étteremben díszebédet rendeztek tiszteletére, amelyre az egész járásból már többen voltak jelen. A jubiláló főszolgabíró több felköszöntővel lelkesen ünnepelték.

\* **Hymenhir.** Lovász István köztiszteletben álló b. földvári közs. jegyzőnek bájos és ritka műveltségű leányát, Irénke kisasszonyt eljegyezte dr. Matolay Zoltán, Temesvármegye arvaszéki úlnöke.

\* **Adomány egy község javára.** Dr. Milkó Ignác ó-becsei járás-orvos 100 koronát adományozott O-Becse község előjáróságának azon czélból, hogy ez az összeg a község tulajdonát képező nagyvendéglő dísztermének javítására, jobb karba helyezésére fordíttassék.

\* **A magyarság érdekében.** Mihályovits Sándor, Újfuttak község tevékeny, érdeműs jegyzője kezdeményezésére azon futtakai lakosok, akik egymásnak minden újdékor névnyegen szoktak „boldog újévet” kívánni, azon megállapodásra jutottak, hogy ezen fölösleges kiadást megtakarítják és az így megtakarított összegben egy Újfuttak községe által kezelt „Magyarnyelvtérjesztő” alapot létesítsenek, melynek kamataiból, a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanúsított nem magyar ajku elemi iskolai tanulók, esetleg a legszébb eredményt felmutató tanítók fognak részesítettetni.

\* **Csődörk.** A szabadtai kir. törvényeszként mint csődörkés ifj. Schladt György szeghegyi gőzmalomtulajdonos ellen a csődöt erendelte. Tömeggondnok Dr. Farnék Dező topolyai ügyvéd, helyettese Vincze Lambert. — Ugyancsak a szabadtai törvényeszként Peham Ferencz zentai kereskedő ellen is csődöt nyitott. Tömeggondnok Dr. Rothmann Árpád zentai ügyvéd, helyettese Dr. Hajdu Dező.

\* **Leányrablás.** Szerelmes szorb legények, ha szép szerével el nem nyerhetik szívük választottját, éppenséggel nem eszaktik magukat hibávaló keserűséggel. Kocsira, lóra, kapnak és alkalmas pillanatban kérdés nélkül elragadják az ő

nekik tetsző virágszálat. Így tett Darázs Pál vilovai legény, a szép alsókövili Milonov Sztanával. Mikor a leány a kocsiában sikoltozni kezdett, Drásity pisztolyt szegzett rája s az így megfélemlített leányt hazavitte a falujába. Az elrabolt leányt, atya másnap csendőrökkel vitte haza, a szerelmes legényt pedig feljelentette a bíróságnál.

\* **Eljegyzés.** Kollin Vilmos csantavéri kőrallatorvos eljegyezte Sonnenberg Lipót gabonakereskedő leányát, Blankát, Csáktornyáról.

\* **Vendéglősök figyelmébe.** A vendéglősök figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy a mennyiben italmérsái üzletükkel kapcsolatosan ételek forgalmában hozatalával is foglalkozni óhajtanak, illetőleg vendéglői üzletet is szándékoznak folytatni, hogy a keresk. miniszterium 86512 ex 1900. számú körrendelete értelmében az iparhatóságától iparengedélyt tartoznak kieszközölni.

\* **Emelik a töltést.** A bácsi-tiszai ármentesítő társulat elhatározta, hogy a petrovozzeli és az ó-becsei alsóréti töltéseket emelni fogja. Erre a munkára most a társulat felhívja az illető szakmágy figyelmét, mert az a szándéka, hogy lehetőleg helybeli és azzal foglalkozó emberek kapják kézhez a vállalatot, mindenféle vállalkozók kizárásával. A társulat e dícséretes törekvése jó kihatással lesz a munkás népre, a mely így a munka-hiányos időben is tisztas keresetbe fog jutni. A munka kiadása e hó 6-án kezdődött és pedig O-Becse alatti vonalon. A töltés és patkakészítés 100 folyó méteres darabokban lesz kiadva a vállalkozóknak. Összesen 19200 méter terület körül megmunkálás alá.

\* **Katholikus köri gyűlés O-Kanisán.** Az ókánizasi katolikus népkör f. hó 6-án tartotta évi rendes nagygyűlést. Ezen 1893 év óta fennálló kör jelenleg 200 tagot számlál. A közgyűlésben ezen számból 96-an jelentek meg. Főt. Márton Mátyás elnök  $\frac{1}{2}$  órákor nyitotta meg a gyűlést, szívclyesen üdvözölvén a szép számban megjelent tagokat. A mult évi nagygyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Pintér Gyula titkár tett jelentést a kör 1901 évi működéséről. Örömmel jelentette a tagok szaporodását, mi annak tulajdonítható, hogy az ács és kőműves egyeslet feloszlott és innét az ács és kőműves segítők nagy számban léptek be a körbe; úgy hogy az 1902. évre a tagok száma 250—260-ra fog emelkedni. A pénztárnok jelentése szerint a körnek mult évi összes bevétele 1098 kor. 10 fill. az összes kiadása pedig 573 kor. 04 fill. volt. A kör minden évben újja alakulván, nagy lelkesedéssel választotta meg tisztikarát és a választmányt. Elnök: Főt. Márton Mátyás, titkár: Pintér Gyula, alelnök: Nagy János, pénztáros: Mihályi Antal, könyvtáros: Losonecz Imre, háznagyok: Remete Lukács és Cseszko Sándor lettek. A megválasztott tisztviselők mindegyike rövid szavakkal megköszönte a bizalmat. Ezek között legérdekesebb volt Remete Lukács háznagy azon kijelentése, hogy: miután a tagok kezelésén alatt a mult évben jól viselték magukat, elfogadom a háznagyiságot. Természetesen ezen kijelentésre a tagok zajos éljennel feleltek. Ezután a kör ügyeinek intézésére 20 választmányi tag választottat. Az indítványok során Drozdik Imre tag indítványára dr. Lovász Márton orsz. gyűl. képviselő lelkes eljenzések között a kör tiszteletbeli tagjául választottat. A gyűlés befejezésével a tagok lelkesedéssel elnékeltek „Isten áldd meg a magyart”. Ezután a tagok még sokáig maradtak együtt és örömmel beszélgették a szépen sikerült gyűlés egyes mozzanatairól.

\* **Házasság.** Dr. Gruber Károly szabadtai ügyvéd f. hó 14-ikén lép há-

zasságra Wiesel Mariska kisasszonnyal Baján.

\* **Táncmulatság.** Az ókanizsai katolikus népkör január hó 19-án saját könyvtára javára zártkörű táncvigalmat rendez.

\* **Szilveszteri mulatság.** Az ókanizsai tűzoltó egyesület a nagy vendéglő diszterében szilveszteri mulatságot rendezett. Hogy ezen mulatságon minél több anyagi hasznot lehessen produkálni, hetekkel előbb hirdették a szini előadással, szavalattal, tombolával egybekötött táncvigalmat. A főrendező, Oservenitz táit már két héttel előbb nem lehetett a hivatalban találni. Lázasan futkosott az utcán, titkos értekezleteket tartott, kiadván a jelszót, hogy minél nagyobb lármát kell csapni, minél többet kell a közönségnek ígérni, mert hát abban a világban élünk hogy reklám nélkül semmiféle üzlet sem sikerül. Megis telt a terem közönséggel és a másort a tűzoltó zenekar „Rákóczi Nyitány“-al kezdte meg, ami bizony nem nagyon kellemes halott a közönségre, mert a nagy dob oly éktelen lármát csinált, hogy midőn a nyitány befejeztetett, a közönség állásán sőhajtott föl. A 2-ik szám Gergelyi Erzsike óvónő volt, ki „Keresem az Isten című költeményt szavaltá”. Az egész szavaltat nagyon monoton volt. A közönség csodálta is ezt, mert hát Gergelyi Erzsikétől többet várt. Így azután a hallgatóság, — ki nagy óvációban akarta részesíteni a minden alkalomra szavallattal kész óvónőt, — csak szerény, alig hallható tapsal dőldöt. A szavallatot egy cimbalmon 4 kére előadott „Szalon egyveleg” követte. Mindkét cimbalmon művész a kezdetlegesség nehézségeivel küzdvén nem nagy diadalt arattak. Ezután következett „Az idegek” című bohózat, egy felvonásban. A szereplők neveit tiszteletből nem említjük, csak annyit jegyzünk meg, hogy az ilyen fellépésekkel kár a közönség jó érzését rontani. Egyben csodálkozunk azon, hogy Herceg Ede a műkedvelőtársulat igazgatója, nem a műkedvelőkkel adhat elő valami jó darabot, — mit a kanizsai közönség epedve vár — hanem a közönséget untató diák előadást rendez. Az ilyen formán nem nagyon fényesen sikerült mulatságról a közönség méltatlankodva távozzon, másnap a rendezőségrel nem épen a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg. No de, a közönség véleménye semmi, csakhogy a tiszta haszon 140 koronát tesz ki. Ez a fő, a többi mellékes!

\* **A Szabadkai Fehér Kereszt Egyesület** 1. évi január 5-én csütörtökön d. u. 3 órakor gyűlést tart a régi gymnasium termében, a farsangi táncszertély illetve közvacsora megszervezése tárgyában. Az előnkség kéri, hogy a tagok minél nagyobb számban jelenjenek meg.

\* **A munkakönyvek visszatartása.** A munkaadó gazdák a felmondási idő előtt kilépő munkások munkakönyvét vissza szokták tartani, amiből a munkásokra sok kár háramlik, mert munkakönyv nélkül nem állhatnak újra munkába és így existenciájuk forog veszélyben. Az e kérdés körül támadt rendeltetések tisztázására a kereskedelmi miniszter rendelkezést adott ki, amely szerint a munkaadó gazdának, ha idő előtt hagyja el a munkása, jogában áll az iparhatóságnál 14 napon belül az iparhatóságnál a távozott munkás visszahozatását kérni és ez esetben a munkakönyvet is visszatarthatja, mert a munkaviszony nem szűnt meg. Ha azonban a gazda a visszahozatást nem kéri, a munkaadó által kitűzött határidő alatt a hozott határozat végrehajtását nem kéri, a munkaadónak nincs joga a munkakönyvet visszatartani. A miniszter e rendelkezést egyenlően méltányos vagy a gazdákra, mint a munkásokra nézve.

\* **A bácskai sokák nők háziipari kiképzése.** A kereskedelemügyi miniszter a bácskai sokák nőinek a háziiparként üzemeltetésben való kiképzése céljából hozta intézett javaslatot figyelembe vette. Felhívta a magy. kir. technológiai iparmuzeum igazgatóságát, hogy Szegedi Árpád ipari szakiskolái igazgatóit mint szakértőt a helyszínére kiküldje, hogy nevezett ezt az ügyet, a szegedi keresk. és iparkamarával egyetértőleg tanulmány tárgyává tegye. Alapítvány a miniszter B. Bodrogh vármegye alispánját is, hogy a tanulmányozókat eljárásukban a maga részéről is támogatja.

† **Elhunyt orvos.** Dr. Molnár József fiatal orvos, dr. Molnár Károly képviselő testvér öccse, — aki B.-Külán hazumab ideig mint keresett orvos működött, — f. hó 6-án hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése Feketehegyen f. hó 8-án d. u. nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében!

\* **Kardpárbaj.** Ó Becsén f. hó 3-án véres kardpárbajt vívott Horváth Sándor és egy póstatiszt. A párbaj oka Horváth Sándor által okozott sértés volt; az eredménye pedig a postatiztre, mint sértettre volt rossz kimeneteli, a mennyiben egy nagyobb vágást kapott.

† **Kiadó lakás.** 2 udvari szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás a párizsi-utczában azonnal kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

† **Fellette fontos** minden háztartásnak, mint egy kitünő eredménnyel alkalmazható, sokoldalú házszer, a Vértes gyógyász. sóborszesze, mely használatban a leghatásosabb.

† **A Koronamalom** kitünő minőségű darabos szalonszenet árusít ólomzárós zsákokban, házhoz szállítva.

## Csarnok.

### Az ember élettartama.

Az emberi élet tartama a legkülönfélébb befolyásoknak van alávetve. Két körülmény gyakorol leginkább átöröklés és életszokások. A gyermekre nézve legjobb, ha atyjuk, amikor születnek, nem fiatalabb 25 és nem idősebb 40 évesnél és az anya életkora a 35 évet meg nem haladja. Betegségek az átöröklésnél természetesen nagy szerepet játszanak, első sorban a tuberkulózis. Rákbetegségnél az átöröklés veszélye nem oly nagy, mint a nagyközönség azt gyakran hiszi. A test súlyától is sok függ. Aki fiatal korában nagyon kövér, hosszú életre nem igen számíthat, mert a kövér emberek betegséggel szemben ellentálló képességgel nem igen bírnak. Fontos az edény — és idegrendszer állapota. Akinek finomabb ütereai vannak, tovább fog élni, mint akinek ütereai vastagfalúak. Túlságos élvezetek ártnak életünknek; sokkal kevesebben betegszenek meg a munkától, mint túlságos élvezetek-től. A hivatás is befolyást gyakorol élettartamunkra.

Az ember élettartama a legutóbbi húsz év alatt az összes kulturálmokban növekedett. Ausztria-Magyarországban a halandóság ezer lakónál 32-ről 29-re, Hollandiában 21-ről 18-ra apadt. Ez az öröndetes eredmény természetesen első sorban a közegészségügyi berendezések javulásának köszönhető. Az életbiztosító társaságok adatai alapján kiszámították hogy aki harminczadik évét betöltötte,

nagy valószínűséggel számíthat arra, hogy a hatvanidákat is túléli.

Az élet tartalmára nagy befolyást gyakorol az étkezés módja. Hogy helyesen táplálkozzunk, nemcsak arra kell figyelniünk, hogy étvágyunkat kielégítsük, hanem főképpen arra, hogy azokat az anyagokat fogyasztzuk, melyekre erőnk és egészségünk fentartása céljából szükségünk van.

Lehetséges, hogy étvágyunk teljes kielégítése mellett erőnt nem adó ételeket élvezünk és viszont éhesek maradunk, noha a táplálék erőnk megtartására elegendőnek bizonyul.

Az éhség és szomjuság egyénenként változó. Az ember általában többet eszik, mint kellene a bő lakomáknak csak eszék részre szolgál tényleg táplálkozásra.

Sokkal helyesebb az ételek minőségére, mint bőségére figyelniünk. Szükséges volna a leendő gazdasszonyokat ez irányban már az iskolában kitanítani. Pontos kísérletekből tudjuk, hogy felnőtt munkásember napi szükségletét 120 gramm fehérje 50 gramm zsír és 500 gramm szénhidrát teljesen fedezik.

Mindennapi táplálékunknak tartalmaznia kellene a mennyiségeket s ezért felelőseinket és leányainkat meg kellene tanítanunk élelmiszereink tápanyagtartalmára, hogy az ételeket nemcsak ízies, hanem szükség szerint is meg tudják változtatni.

E mellett a gyomor kellő kielégítésére és az ételek izletes elkészítésére is figyelemmel kell lenniünk, mert a legtáplálhatóbb étel is kellő fűszerezés nélkül élvezhetetlen. A főszempont mind a mellett az élelmiszerek ügyes megválogatása legyen, mert e nélkül könnyen megeshetik, hogy a szervezet a felvett tápláléknál többet fogyaszt s így saját erejét, épségét veszélyezteti.

A fizikum épségben tartásán kívül természetesen fontos az élettartamra nézve az is, hogy kedélyünk izgalomnak minél kevésbé legyen kitéve, mert csak így érhető el az emberek leghőbb vágya: a magas életkor.

## Irodalom.

— *Kardcsenyi meglepetésnek* nagyszerű „az ujjamon megindult „Kis Elezlap” című humorisztikus hetilapnak az első száma. Gyönyörű sokszínű köntösből, az érdekesnél érdekesebb képek özönével és szórakoztató, mulatóttal és kaezagott élekek sokaságával lélegzéstől szerepet van hivata betölt. A két előttünk fekvő első számról röviden emlíndhatjuk, hogy olyan, a milyent Magyarországon még nem ismertünk. Roppant kedves a formája, (esetleg zsebben is hordozható) rendkívül szép a kiállítás, érdekes és változatos a tartalma. Ennél több jó, egyetlen lapról sem lehet elmondani. A „Kis Elezlap” 36 oldalra terjedő első száma egy „Irodalmi pályázatot” is tesz közzé egy humoroszkre és egy humoros versre. A pályaművek fölött zsűri ítélt amely zsűrinek Bródy Sándor az országos híró író az elnöke. A „Kis Elezlap”-ot B. Virágh Géza ismeri fővárosi újságíró kollégánk szerkesztője és Bíró Miksa adja ki. Mindenkinek a ki jól akar mutatni, a logszívesebben ajánljuk előfizetésre a „Kis Elezlapot” mely amellott hogy 36 oldalas és minden tekintetben tetszős és mulatóttal, a legolcsóbb élezlap is Magyarországon, mert előfizetési ára 1/4 évre 2 kor. 40 fill. 1/2 évre 4 kor. 40 fill. egy évre 8 korona. Egyes száma ára 20 fillér. Előfizetni lehet minden postahivatalnál és közvetlenül a kiadóhivatalnál utján Budapest. V., Nagy korona-utca 34. sz., mely mutatószámot kívánatra bárkinek ingyen küld.

# Nyiltér\*)

## Elismerést az érdemesnek.

WILHELM FERENCZ gyógyszerész ur es. k. udvari szűltig Neunkirchen-ben Bécs mellett, 1897. augusztus 11-ön Altonából egyebek között a következő elismerő sorokat kapta:

Ideoda 70 éves vagyok és 10 éves óta izületi rheumatizmusban, valamint Hämorrhoidalesmosodásban szenvedek eddig segítségem nem leltem. Csak az Óa Wilhelm-féle anti-thrilitische, anti-humatisch Blut-reinigungsthee (vérisztító-tea) szabadított meg 3 hét alatt minden bajtól teljesen.

Ugy Önök valamit a grófnének, a kinek jelentését az újságban olvas am, leg- forróbb közönmémet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel

### Ackermann Keresztély

Altona, Hamburg mellett, Reichenstrasse 6.  
Wilhelm-féle antiarthritische, anti-humatischer Blutreinigungsthee (vérisztítótea) minden gyógyszerárban, egész csomagban 2 korért kapható. 1-

\*) Ezen rovattért nem felel a szerk.

## Csödtömegeladás.

Alulírott csödtömeggondnok ezennel közhírré teszi, hogy a **vb. Engel és Goldstein zombori fűszer- és rövid-áru szég** csödtömegéhez tartozó s a csödteljár 5--1422 és 1424--2456 tétellei alatt összeírt 18.456 kor. 68 fil. becsértékű ingók (fűszer, rövidáruk, üzleti irodai berendezés, cselezgéptárszerelés stb.) a csödválasztmányak 1902. évi január hó 8-án kelt határozata folytán ajánlati verseny útján szabad kézből 1902. évi január hó 31-én délután 3 órakor eladatnak.

Felhívtnak tehát mindazok, kik a fent jelzett ingókat megvenni szándékoznak, hogy pecséttel lezárt írásbeli véli ajánlatukat **1902. január hó 31. déli 12 óráig** vagy alólirott csödtömeggondnoknál, vagy Dr. Bruck Árnin esodvár. elnöknel a becsár 10 százaléknak megfelelő 1845 kor. 66 fil. készpénz-övédek letétele mellett benyújtsák.

A csödteljár kivonata alólirott tömeggondnoknál, úgy az eladandó áruk és ingóságok is a tömeggondnok közbenjötté mellett hetköznapokon délután 3--5 óra között megtekinthetők.

A beérkezett ajánlatok a csödválasztmány által 1902. évi január hó 31-én délután 3 órakor alólirott tömeggondnok ügyvédjében Zomborban fognak felbontatni, s az adásvételi szerződés megkötése iránt ugyanakkor fog határozat hozatni. A választmány főntartija magának, hogy a beérkezett ajánlatok közül eslegleg egyiket sem fogadjja el. Utóajánlatok nem fogadtatnak el. **A vevő köteles a vételárat és a jogügyleti illetéket azonnal lefizetni és a megvett áruaktárat és ingóságokat 8 nap alatt alulírott tömeggondnoktól átvénni.** Ha a vevő az eladási feltételeknek nem tenne eleget, letelet bánatpénzben elvetszete mellett költsége és veszélyére újabb ajánlati versenytárgyalás fog kitűzteni.

Zombor, 1902. évi január hó 8-án.

**Henneberg Sándor** ügyvéd,  
mint Engel és Goldstein czég csödtömeggondnoka.

# Hirdetések

felvételnek  
legelőszőbb árak mellett lapunk  
kiadóhivatalában.

## Schottola Ernő

Budapest.

műszaki központi üzlet VACZI-körút 33.

A ruggantagyártás meghonosítója.

Legújabb szerkezetű

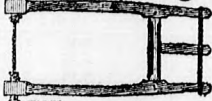
## BORFEJTŐGÉPEK

ruggantató fömlők, minden néven nevezendő pinczegazdászati gépek és eszközök, nagy gyári raktára

magas nyomású borszűrők

Árjegyzék ingyenes és bérmentve.

## Laubsäge



Warenhaus gold Pelikan  
VII, Siebensterng. 24  
Wien. Preisbuch gratis. Wien.

## Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.



Szakértőknek, tisztóknak, posta-, vasu- és egyéb hivatalnoknak, valamint mindenkinek, kinek jó órára szükség van, szives tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro- arany-plaque remontőr órák Glas-hütte-rendszer egyedül elarusítását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precíziós szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipurólvára és minden egyes órárt három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Savonet) állnak, pompás ésgedvatosabbkiállításuk és az újonnan feltalált abszolút változatlan amerikai góldin érebtől készülnek.

azonkívül egy 14karat. aranylemezzel vannak átvonva, míltal oly eredeti hasonlatosságuk a valódi arany órákhoz, hogy meg szakértők által sem különbözethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany óráttól. A világ egyedüli órája, mely soha nem veszíti el a valódi arany kinézését 10.000 utárendelet és körülbelül 3000 díszesó levelet kaptunk 6 hónap leforgása alatt. Ára egy úri vagy női órának csak 16 kor. vámb- és bérmentve. Minden órához egy börtök ingyen. Legdivatosabb és legelőgánsabb arany-plaque-láncok órák és hölgyek részére (nyakláncok is) a 3, 5 és 8 korona. Minden meg nem felelő óra kifogás nélkül visszavetjük, míltal semmi kockázatát. Szöküdes utkért vagy a pénz előleges beakadásé ellenében. Rendelvények intézendők: Uhren-Versandhaus „Chronos“ Baseli. (Schweiz). Levelek Svájcba 25 fill. levelezőlapon 10 filleres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.



Millió hölgy használja a „FEOLIN“ - t.

Kérdeze csak házirosvást, hogy a „FEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikai szer a kéznek, a hajának és fogaknak! A legelső talánból arra rá a legelső nyárból kezd elöklö. Üde, finomságot és alakt nyvar a „Feolin“ használata által. A „Feolin“ 42 legnemesőbb és legfinomabb anyagból állított össze. Jótállunk továbbá, hogy az arc redői és ráncok, bőrtakák, (mitessző) és arcporvénések (wimmerli) stb. a „Feolin“ használata által nyomtatlanul eltűnnek. A „Feolin“ legjobb hajtisztító — hajjapó — és hajszépitőszert megakadályozza a hajhullást, megkopaszodást és a fejbetegségek elmarog. A „Feolin“ egyben a legtermészetesebb és legelőgjobb fogtisztítószert. A kia „Feolin“ Al undon szappan helyét használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkatá pénz azonnali visszatérésára, ha a „Feolin“ használata nem sikeres. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2,50 kor., 5 darab 4 kor., 12 darab 7 kor. 5 darab utáni portó 20 fillér, 8 darabon ötüli 90 fillér. Utánvétől 60 fillérről több. Megrendelhető FEITH M. tórák tárában Bécs, VII., Mariahilferstr. 38

Védjegy

**Vértés I. Sas-gyógysz. Lugoson.**

F E R B E N C Z

(patinka sóborszersz)

Vértés gyógyyszerész-téle

használatban a legválasztásos. Felileten tisztosága fel-  
vezetében úgy kitélt, mint borsó használatára ma-  
nókellett legelőgjobb alkalmassá, kitűnő en is a most any-  
nyír kedvelt gyomoldószertre (kannenger). Kitűnő siter-  
tel használatuk keserű, oszt. meglővítés ellen, banu-  
lasok, faszomóknál, gyulakák és kelésélt továbbá a  
fejőrt erősítésére, valamint a szűz tisztítására, károsít-  
gyomórtóssá, rozsallé, fajfajás stb. ellen, kanyóska-  
nás, vadszókának, turistáknak, levélrosvódnak s a tá-  
lan sebecs gyomológóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a  
mórtellett nevezégyezel. — Egy tég 30 fill. 1 és 2  
kor. Kapható: Gyógyszerárakban, dr. guntáthok fűszer-  
kereskedésében, Zomborban: Dofler /nál, Grün  
ky Péter, Hay Lemény, Ir. Henkelhof Robert, Ungvárszer-  
ky Péter, Miklósvölgy György, Nohlós István, Radács  
A. E. S. egy-úttal ott, hol pláhatók a fenti  
védjegyűek kálhatók, valamint kezreltek:

# A magyar kir. államvasutak téli menetrendje.

## Winter-Fahrordnung der k. u. g. Staatsbahnen.

Érvényes 1901. évi október 1-től. — Gültig vom 1ten Oktober 1901.

### Budapest k. p. u. — Zimony — Belgrad.

Vissza

Oda		Budapest k. p. u. — Zimony — Belgrad.										Vissza		
k. expr.	szem. v.	lv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.05	1.05	6.40
11.20	7.40		2.40	3.25	10.20		ind.	SZABADKA	érk.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.66
2.44	12.33		5.47	8.23	4.05		ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.40	9.34	1.21
2.51	1.22	4.10	5.56		5.40		ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.16	7.05		12.56
	1.51	4.45			6.08			Csantavér			9.52	6.40	9.02	12.34
	2.18	5.16	6.27		6.34			Bács-Topolya			9.22	6.06	8.46	12.06
	2.44	5.44	6.42		7.02			Hegyes-Feketehegy			9.01	5.42	8.33	11.48
	3.05	6.08	6.56		7.22			Verbász			8.36	5.13		11.29
	3.26	6.44			8.07			ÓsKeér			8.16	4.51		11.13
	3.44	7.05			8.29		érk.	Kiszás		6.18	7.51	4.24	7.50	10.52
4.23	4.06	7.30	7.41					UJVIDÉK	ind.					

### Oda Szabadka — O-Becse.

Vissza

Oda		Szabadka — O-Becse.		Vissza	
v. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	8.54
5.10	1.37	ind.	Békova	érk.	8.27
5.38	2.05		ZENTA	ind.	7.01
7.00	3.28	érk.	Ada		5.51
8.12	5.27		Mohol		5.30
8.35	5.42		Bács-Petrovozellő		5.04
8.55	6.02		Ó-BECSE	ind.	4.35
9.21	6.28	érk.			

### Oda Szeged-Rókus — Zenta.

Vissza

Oda		Szeged-Rókus — Zenta.		Vissza	
v. v.	sz. v.	ind.	SZEGED-RÓKUS	érk.	9.32
4.15	2.05	ind.	Röske	ind.	9.09
4.40	2.29		HORGOS (130)	ind.	8.60
4.58	2.48	érk.	Horgos	érk.	8.38
5.01	2.57	ind.	Bács-Martonos		8.20
5.20	3.16		Ó-Kanizsa		8.06
5.43	3.39		Aodorján		7.37
6.05	4.00		ZENTA	ind.	7.10
6.30	4.25	érk.			

### Oda Szabadka — Baja.

Vissza

Oda		Szabadka — Baja.		Vissza	
v. v.	sz. v.	sz. v.	SZABADKA	érk.	9.37
4.50	1.47	6.43	Csikéria	érk. <td>9.04</td>	9.04
5.29	2.22	7.18	Bács-Almás		8.42
6.10	2.54	7.50	Almás		8.27
6.16	3.00	7.56	Bikity-Borsod		8.02
6.45	3.26	8.25	BAJA	ind.	7.25
7.24	4.00	8.59			10.32

### Oda Baja — Ujvidék.

Vissza

Oda		Baja — Ujvidék.		Vissza	
v. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.
4.00		1.15	ind. BAJA	érk.	9.15
4.11		1.25	Bajszállásváros		9.08
4.25		1.38	Vaskút		8.53
4.51		2.01	Gara		8.32
5.09		2.16	Rigyica		8.17
5.37		2.39	Sztanisics		8.00
5.56		2.56	Gákova		7.36
6.15		3.14	Nennadies		7.15
6.25		3.23	érk. Zombor (érk.)	ind.	7.05
2.55	6.51	3.51	ind. Zombor-vásártér	érk.	6.30
3.01	6.57	3.57	Fernbach-szállás		6.23
3.11	7.07	4.07	Zárkóvác		6.14
3.20	7.16	4.16	O-Sztopár		6.06
3.36	7.30	4.30	Bresztovác		5.52
4.05	7.49	4.49	Hódság		5.37
4.35	8.10	5.12	Parabuty		5.12
5.11	8.35	5.37	Parsga		4.53
5.25	8.49	5.51	ind. GÁJDOBRA	érk.	4.32
5.46	9.16	6.09	Balkesz		4.14
6.00	9.30	6.23	Petrovacz-Glozán		4.00
6.22	9.45	6.38	Futts		3.49
6.51	10.10	7.03	érk. UJVIDÉK	ind.	3.20
7.14	10.31	7.25			2.55

### Oda Szeged-Rókus — Szabadka.

Vissza

Oda		Szeged-Rókus — Szabadka.		Vissza	
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	vegy. v.	vegy. v.
3.05	8.10	11.56	4.34	8.43	ind.
3.22	8.27	12.12	4.60	9.09	ind.
3.35	8.43	12.25	5.03	9.36	ind.
3.50	8.57	12.39	5.17	9.57	
4.05	9.11	12.53	5.31	10.17	
4.17	9.22	1.04	5.42	10.35	érk.
					SZABADKA
					ind.
					7.01
					11.00
					8.26
					7.46
					12.18
					10.44
					3.10
					7.30
					7.16
					11.46
					5.58
					10.16
					2.39
					7.02
					6.50
					11.17
					9.50
					2.12
					6.37
					11.02

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomatva.

A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvassandók.

Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 sind fett gedruckt.

Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

## A vonatok érkezése és indulása Zomborban.

### Érkezés.

### Indulás.

Szabadka felől:

6 óra 41 percz reggel
3 " 34 " délután
8 " 34 " este

Gyorsvonal:

7 óra 22 percz este
---------------------

Baja felől:

3 óra 23 percz délután
6 " 25 " reggel

Gombos felől:

11 óra 22 percz délelőtt
8 " 15 " este

Gyorsvonal:

8 óra 18 percz reggel
-----------------------

Ujvidék felől:

6 óra 30 percz reggel
11 " 18 " délelőtt
7 " 00 " este

Szabadkára:

4 óra 39 percz reggel
11 " 29 " délelőtt
8 " 35 " este

Gyorsvonal:

8 óra 22 percz reggel
-----------------------

Bajára:

7 óra 05 percz reggel
4 " 05 " délután

Gombosra:

3 óra 41 percz délután
7 " 00 " reggel

Gyorsvonal:

7 óra 26 percz este
---------------------

Ujvidékre:

2 óra 55 percz reggel
6 " 51 " reggel
3 " 51 " délután

A kiadó-tulajdonos Oblát Károly könyvnyomdájából, Zomborban.